

Ironiya sudby ili s lyogkim parom! (*)

*Kaderin Cilvesi ya da
Sihhatler Olsun

Elk. Müh. Mustafa S. Çınarlı
mustafa.cinarli@emo.org.tr

Rus yönetmen Eldar Ryazanov tarafından 1975 yılında çekilen filmin adıdır bu. Yönetmen filmde rejimlerin hayatı aynılaştırmasına karşı eleştirilerini sıralar. Rusçanın egemen olduğu coğrafyalarda her yılbaşı ailelerin birlikte izlemekten keyif aldıkları çok popüler bir filme dönüşür. Filmin açılışında Moskova'nın yüksek katlı devasa işçi evleri bloklarının aynılığını gözler önüne serilir. Moskova'da yaşayan Zhenya arkadaşları ile geleneksel hale getirdikleri gibi yılbaşı kutlaması için saunaya gider, burada arkadaşlarına açıkladığı evlenme kararını bol miktarda votka ile kutlarlar. İçlerinden birini o akşam Leningrad'a (St. Peterburg) yolcu etmeye gittikleri havalimanında yanlışlıkla Zhenya arkadaşının yerine Leningrad'a gider. Yolcuların yardımı ile güçlükle taksiye bindirilir ve taksiciye Moskova'daki evinin adresini söyler, çünkü hala başka şehirde olduğunu anlayamamıştır. Yol boyunca büyük konut bloklarının önünden geçerler. Bloklar, meydanlar ve caddeler birbirine benzerdir. Zhenya Moskova'dan başka bir yerde olduğunu bu nedenle anlayamamaktadır.

Moskova'daki adresinin Leningrad'da da bulunduğundan habersiz, kendi oturduğu bloğa girer ve kendi oturduğu kattaki dairesinin önüne

gelir. Moskova'daki evinin anahtarı Leningrad'taki dairenin de kapısını açınca yanlışlıklar komedyası da başlamış olur. Farklı şehirlerdeki iki ayrı evin mobilyaları da aynı olduğundan Zhenya'nın durumunu anlaması daha zorlaşır. Alkolün etkisi ile bir an önce uyumak ve dinlenmek istemektedir. Evin sahibesi Nadya'nın gelmesi ile kaderin oyunu başlar ancak işlerin daha da karışması için Nadya'nın nişanlısının da gelmesi gerekecektir.

Filmi izlemek isteyenlerin bu filmde alacakları keyfi eksiltmemek için burada bırakmak en iyisi. 1975 yılında Sovyetler Birliği'nin ABD ile yarışının kızıştığı bir dönemde çekilen filmde hayatın tekdüze (biteviye) hale getirilmesine yönelik değerlendirmelere yer verilebilmiştir.

Bugünkü koşullarda tüm şehirlerin birbirine benzeştirilmeye çalışılmasını değerlendirmek için keyifli ve özenle yaratılmış bir eser belki bize yol gösterebilir. Birbirleri ile yarıştıkları dönemde her iki rejimde yüksek bloklu emekçi konutlarına gereksinim duymuşlardı. Zaman içerisinde bu çözümüm geçerli olmadığı ve beraberinde insanlara mutlu olabilecekleri hayatlar sağlamadıkları anlaşıldı. Kıta Avrupası'nda uzun yıllardır konut projeleri lego tipi geometrik

çözümlere yönelmiyor. Amerika'da insanlar kapitalizmin son krizine yol açacak kadar banliyö tarzı evlerde hayatlarını kurgulamak peşindeler.

Türkiye'de ise işler bir süredir sarpa sarıyor. **Tüm şehirlerde kentin dokusuna uymayan büyük bloklar, yaşam alanı olarak pazarlanıyor.** Bu moda öyle bir duruma dönüştü ki bir süre daha hayatımız bu şekilde kısaca alınacakmış gibi duruyor.

Bu dönüşümü zorlamak üzere de "kentsel dönüşüm" adı altında projeler birbiri ardına hayatımıza sokulmak isteniyor. **Gelişmiş ülkelerde insanları göçe zorlamadan gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projelerinin ülkemizdeki versiyonunda asıl unsurların buldukları yerlerden ayrılması isteniyor.**

İstanbul'daki romanlar yüzyıllardır yaşadıkları Sulukule'den zorla çıkartıldılar ve varolma savaşına yenik düşmek üzereler. Müteahhitler burada kazandıkları deneyimi artık diğer şehirlerdeki benzerleri ile paylaşabilirler. Bu arada İzmir'in korunması gereken alanları çağdaş anlamda bir planlama sürecinden geçmeden "merkezi" bir planlama ile yeniden kurgulanıyor. Ulaştırma bakanı, altı ay öncesine kadar hiçbir resmi planda yer almayan Konak tüneline, iki günde yüklenicisini belirleyebiliyor

ve projesiz ve şartnamesiz olarak şantiyesini kurdurabilecek kadar tez hareket edebiliyor.

Sırada kent içindeki okullar, hastaneler, kamu binaları bekliyor. İstanbul'dan başlamak üzere toprak rantının bulunduğu semtlerde devlet okulları taşınarak yerlerine şantiyeler kurulmak isteniyor. Metrekare bedellerinin çok yükseldiği Etiler'de devlet okullarının yandaş müteahhitlere sunulduğu bilgisi geliyor, bu bölgede yakın bir gelecekte hiç devlet okulu kalmayacak. **Atatürk Lisesi'nin, Namık Kemal Lisesi'nin ya da Gazi İlkokulu'nun yerini ucube yapıların almayacağını artık bir tek güvencesi kalmamıştır.** Bu tehlike tüm şehirlerimizi gün geçtikçe daha çok abluka altına almaktadır. (bunlar olurken "Fetih" filminin vizyona girmesi de kaderin bir cilvesi olarak karşımıza çıkıyor)

Bornova Ağaçalı yol bölgesindeki DSİ'nin, Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü'nün ve diğer kamu kuruluşlarının arazileri üzerinde pazarlıkların sonuçlanma aşamasına geldiğini duyuyoruz. Bu söylentiler

doğrulandığı anda yerlerinde başlayacak olan projeler reklamlarıyla çoktan karşılaşmış olacağız.

Peki nasıl oldu da 1975 yılının Sovyetlerinde benzeri uygulamalara yönelik eleştirilerini beyaz perdeye aktarabilecek ortam bulunurken bugün içinde yaşadığımız toplum bu dönüşüm karşısında suskun kalabilmektedir.

Önce kentsel dönüşüm planlarıyla tanıştırdık, sonra depreme karşı acil önlem planları karşımıza çıktı, şimdi de yapı denetim yasa tasarısı ile ülke geçekondulaştırılmak isteniyor. İstenen o ki bu müteahhit ordusunun karşısında kimse durmasın, tüm unsurlar bu yıkım faaliyetlerini geliştirmek için seferber olsun. Ülkemizin en büyük müheahitlik organizasyonunun tüm çalışmaları denetim dışı bırakılmış durumda. Edirne'den Hakkari'ye kadar yüzlerce projenin kontrolü 70 civarında teknik elemana (olasıdır ki yarıdan azı mühendis, mimar) emanet edilmiş. Yakında tüm şehirlerimizin "depreme karşı acil önlem planı" altında dilimlere ayrılmış pasta gibi büyük masalar-

da yeniden bölüşülmeye başlayacağından endişe ediyoruz.

Konunun uzmanı mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, sosyologlar, ekonomistler, hukukçular yakın gelecekte bu konular ile ilgili bolca akademik tez çalışması yapacak örneklerle kavuşacaklardır. Eğer bu kentsel kısımların önüne geçilemezse sonraki nesillere şimdiden "sıhhatler olsun".

Çarşamba Seminerleri Yaz Dönemi Programı

Tarih	Seminer Adı	Sunan
13 Haziran 2012	Elektrik Piyasası ve Serbest Tüketiciler, Lisanssız Enerji Üretimi	Sadettin Güldar
27 Haziran 2012	Yeşil Ev	Yrd. Doç. Dr. Mutlu Boztepe
11 Temmuz 2012	Photovoltaik Sistemler, Uygulamalar, Şebekeye Bağlanması	Murat Güler
25 Temmuz 2012	RES'lerin Şebekeye Bağlanması, ÇEŞME Örneği	İ. Kürşat Bülbül
8 Ağustos 2012	Elektronik Kart Tasarımı	Yrd. Doç. Dr. Özgür Tamer
22 Ağustos 2012	Elektrikli Taşıtlar, Şarj İstasyonları	Necati Kasap
5 Eylül 2012	Tıbbi Cihazların Radyasyon Güvenliği	Harun Öndül
19 Eylül 2012	Yapı Denetiminde İş Güvenliği	Murat Kocaman

8

haziran'da biraradayız...

Şubemizin kuruluşunun 44. yıldönümünde tüm üyelerimizi, gerçekleştireceğimiz etkinliklere davet ediyoruz.

EMO İzmir Şubesi

2012

1968